

Основи професійної безпеки та здоров'я людини СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	263 – Цивільна безпека	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту
Назва програми	«Охорона праці»	Кафедра	Безпеки праці та навколишнього середовища
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	українська

Викладач

ШБ, Олена Олексіївна Кузьменко
<Olena.Kuzmenko@khpri.edu.ua>

Кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри «Безпека праці та навколишнього середовища». Авторка понад 110 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка зі спеціальних курсів «Державне страхування від нещасних випадків на виробництві», «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Розслідування нещасних випадків на виробництві», а також загальних курсів «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Безпека праці у професійній діяльності»

Загальна інформація про курс

Анотація	Курс «Основи професійної безпеки та здоров'я людини» вивчає небезпеки техногенного, антропогенного і природного походження та розробляє засоби їх запобігання або ослаблення з метою попередження нещасних випадків, професійних захворювань, аварій та пожеж для збереження здоров'я, професійного довголіття майбутніх фахівців та тривалого повноцінного життя в суспільстві, яке динамічно змінюється. В курсі розглядаються види здоров'я (фізичне, психічне, соціальне, професійне і духовне), шкідливі і небезпечні фактори і ризики їх впливу на людину, психологічні причини небезпечної поведінки людини, правові та організаційні основи охорони праці, вимоги до стану виробничого середовища і шляхи його нормалізації, основи електробезпеки і пожежної безпеки.				
Цілі курсу	– забезпечити майбутніх фахівців знаннями та практичними навиками з правових та організаційних питань безпеки праці і сформуванню світогляд щодо пріоритетності життя і здоров'я людини по відношенню до результатів праці.				
Формат	Лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, розрахункове завдання, консультації. Підсумковий контроль – екзамен				
Семестр	6				

Обсяг (кредити) / Тип курсу	З/обов'язковий	Лекції (години)	16	Практичні заняття (години)	16	Лабораторні заняття (години)	16
Самостійна робота (години)							42

Програмні компетентності

1) професійні:

- ПК 1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ охорони праці; дотримання основних принципів здійснення державної політики з питань охорони праці.
- ПК 2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці.
- ПК 5. Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.
- ПК 6. Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.
- ПК 10. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- РН 4. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.
- РН 5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.
- РН 6. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події.
- РН 8. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.
- РН 11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність

Методи викладання та навчання

Інтерактивні лекції з презентаціями, дискусії, проведення лабораторних та практичних занять, метод зворотного зв'язку з боку студентів, проблемне навчання, проведення лабораторних досліджень

Форми оцінювання (поточне оцінювання CAS, підсумкове оцінювання FAS)

Відповіді на письмові завдання, оцінювання знань на практичних і лабораторних роботах, здача лабораторних та практичних занять, оцінювання знань за допомогою тестів, екзамен

виробничого устаткування.

- РН 14. Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.
- РН 16. Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів	Аудиторні заняття (90%): <ul style="list-style-type: none"> • лекції – 20 %; • форма контролю – тестування (2 модульні контрольні) – 30 %; • лабораторні заняття – 20 % • практичні заняття – 20 %; Розрахункове завдання – 10 %.
	90-100	A	відмінно		
	82-89	B	добре		
	74-81	C			
	64-73	D	задовільно		
	60-63	E			
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика курсу

Студенти зобов'язані відвідувати заняття згідно розкладу та дотримуватися етики поведінки.

У разі відсутності на заняттях студентам необхідно буде виконати всі завдання, щоб компенсувати пропущене. Письмові завдання повинні бути подані до встановлених строків.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Лекція 1, 2	Вступ. Тема 1. Історія становлення дисципліни.	Практичне заняття 1	Ідентифікація шкідливих та небезпечних факторів на робочих місцях машинобудівного виробництва.	Лабораторне заняття 1	Дослідження характеристик уваги людини при обробці інформації.
Лекція 3	Тема 2. Небезпеки. Ризик – як оцінка небезпеки.	Практичне заняття 2	Дослідження біоритмів людини.	Лабораторне заняття 2, 3	Дослідження мікроклімату виробничих приміщень.
Лекція 4	Тема 3. Психологія безпеки.	Практичне заняття 3	Стрес і його попередження.	Лабораторне заняття 4	Дослідження вентиляційної установки.
Лекція 5	Тема 4. Правові та організаційні основи охорони праці.	Практичне заняття 4	Оцінка психологічних якостей особистості, що	Лабораторне заняття 5	Дослідження освітлення приміщень природним

			впливають на безпеку діяльності.		світлом.
Лекція 6, 7	Тема 5. Виробнича санітарія.	Практичне заняття 5	Система нормативно-технічних документів з охорони праці.	Лабораторне заняття 6	Дослідження виробничого шуму.
Лекція 8	Тема 6. Електробезпека. Пожежа безпека.	Практичне заняття 6	Розслідування нещасних випадків на виробництв	Лабораторне заняття 7	Дослідження небезпеки трифазних електричних мереж.
		Практичне заняття 7	Нещасні випадки невиробничого характеру	Лабораторне заняття 8	Дослідження опору заземлювача розтіканню електричного струму.
		Практичне заняття 8	Оцінка небезпеки поразки людини в різних мережах.		

Самостійна робота. Для самостійної підготовки виносяться питання:

Класифікація надзвичайних ситуацій (НС). Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Надзвичайні ситуації природного характеру. Надзвичайні ситуації соціального і воєнного характеру. Вплив НС на безпеку життєдіяльності населення України.

Пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприяння, увага, уявлення, уява, пам'ять та мислення. Емоції і механізм їх виникнення. Основні напрями підвищення безпеки праці з врахуванням людського фактору.

Методи аналізу виробничого травматизму. Вплив мікроклімату на здоров'я людини. Вплив шкідливих домішок на здоров'я людини.

Джерела штучного освітлення і типи світильників.

Джерела, нормування і заходи захисту від інфразвуку і ультразвуку. Класифікація вібрацій. Вплив вібрацій на організм людини. Гігієнічне нормування вібрацій. Заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.

Горіння рідин, пилу, паро та газоповітряних сумішей. Самозаймання. Засоби та механізми гасіння пожеж і вогнегасні речовини.

Розрахункове завдання: Розрахунок природного освітлення.

ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова	1. Закон України про охорону праці № 229-IV (229-15) від 21.11.2002 р.; редакція від 05.04.2015р. №2694-12.	Додаткова	5. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник /За ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 384 с.
	2. Основи охорони праці: Навчальний посібник: /За ред. проф. В. В. Березуцького. –Харків: Факт, 2007. – 480 с.		6. Кодекс Цивільного захисту України. – Затверджено постановою ВРУ від 02.10.2012 р. від 17.06.2020 р. № 720-ІХ.
	3. Лабораторний практикум з курсу „Основи охорони праці” /За ред. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 348 с.		7. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010. – Київ: Держспоживстандарт України, 2010. – 19 с.
	4. Практикум з курсу «Безпека життєдіяльності»: для студентів вищих навчальних закладів /За ред. проф. Березуцького. – Харків: Факт, 2005 – 168 с		

Норми академічної етики

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі курсу.

